

Synoda
2021
2023

Za synodálnu Cirkev
spoločenstvo | spoluúčasť | misia

Predsynodálne arcidiecézne stretnutie

Bratislavská arcidiecéza
25. jún 2022, Bratislava

Adsumus (Tu sme)

Každé zasadanie Druhého vatikánskeho koncilu sa začínalo modlitbou Adsumus Sancte Spiritus (Stojíme tu pred tebou, Duchu Svätý). Je to modlitba, ktorá sa v dejinách používala na konciloch, synodách a iných cirkevných zhromaždeniach stovky rokov a pripisuje sa sv. Izidorovi zo Sevilly (560–636). Prv ako začneme tento synodálny proces, vzývajme Ducha Svätého, aby pôsobil v nás, aby sme boli jedno spoločenstvo a jeden ľud milosti.

Sme tu pred Tebou, Duch Svätý:
zišli sme sa v Tvojom mene.
Ty si náš pravý radca.

Príď k nám, stoj pri nás, vstúp do našich srdc.
Pouč nás, kam máme ísť,
a ukáž nám cestu, po ktorej treba kráčať.

Nedovoľ, aby sme my, slabí a hriešni,
spôsobili neporiadok.

Nech nás nezvedie nevedomosť.
Daj nám dar rozlišovania,
nech nie sme zaujatí kvôli predsudkom
a falošným ľudským ohľadom.

Ved' nás k jednote,
aby sme nezišli z cesty pravdy a spravodlivosti,
ale napredovali na púti do večného života.

O to prosíme Teba,
ktorý pôsobíš vo všetkých časoch a na všetkých miestach,
v spoločenstve s Otcom i Synom,
na veky vekov. Amen.

Predsynodálne zhromaždenie Bratislavskej arcidiecézy

24. - 25. júna 2022 | Bratislava

Piatok 24. júna 20.15 | Kostol Najsvätejšieho Spasiteľa (Františkánskej námestie)

Taizé modlitba za Synodu 2021 - 2023

Sobota 25. júna 9.00 - 11.30 | Kňazský seminár svätého Cyrila a Metoda (Kapitulská 26)

Predsynodálne zhromaždenie

9.00 - 10.30 | Aula Benedikta XVI.

Otvorenie · Renáta Ocilková, členka arcidiecézneho synodálneho tímu

Modlitba k Duchu Svätému *Adsumus*

Príhovor Mons. Stanislava Zvolenského, bratislavského arcibiskupa-metropolitu

Zhodnotenie diecéznej fázy Synody · Juraj Vittek, arcidiecézny synodálny koordinátor

Spev chvály 9.45 |

Predstavenie umeleckého stvárnenia Synody · Dorota Sadovská, výtvarná umelkyňa

9.50 - 10.15 | Aula Benedikta XVI.

Svedectvá účastníkov konzultačných stretnutí v arcidiecéze

Prestávka 10.15 - 10.30 |

Občerstvenie, káva

10.30 - 11.30 | auly RKCMBF UK

Zdieľanie v skupinách na rozličné témy, ktoré zazneli počas konzultácií

8.30 - 11.50, 13.30 - 14.30 | Kaplnka svätej Anny v Katedrále svätého Martina

Modlitbová služba dobrovoľníkov: eucharistická adorácia počas celého stretnutia

Presun do katedrály 11.30 - 11.50 |

Sobota 25. júna

9.00 – 11.30 | Kňazský seminár svätého Cyrila a Metoda (Kapitulská 26)

Predsynodálne zhromaždenie

9.00 – 10.30 | Aula Benedikta XVI.

Otvorenie · Renáta Ocilková, členka arcidiecézneho synodálneho tímu

Modlitba k Duchu Svätému *Adsumus*

Príhovor Mons. Stanislava Zvolenského, bratislavského arcibiskupa-metropolitu

Zhodnotenie diecéznej fázy Synody · Juraj Vittek, arcidiecézny synodálny koordinátor

Spev chvály

9.45 |

Predstavenie umeleckého stvárnenia Synody · Dorota Sadovská, výtvarná umelkyňa

9.50 – 10.15 | Aula Benedikta XVI.

Svedectvá účastníkov konzultačných stretnutí v arcidiecéze

Prestávka

10.15 – 10.30 |

Občerstvenie, káva

10.30 – 11.30 | auly RKCMBF UK

Zdieľanie v skupinách na rozličné témy, ktoré zazneli počas konzultácií

8.30 – 11.50, 13.30 – 14.30 | Kaplnka svätej Anny v Katedrále svätého Martina

Modlitbová služba dobrovoľníkov: eucharistická adorácia počas celého stretnutia

Presun do katedrály 11.30 – 11.50 |

12.00 – 13.00 | Katedrála svätého Martina

Pontifikálna slávnostná svätá omša za Synodu

Hlavný celebrant Mons. Stanislav Zvolenský, arcibiskup-metropolita (online stream)

Na záver svätej omše symbolické poslanie účastníkov synodálneho procesu do evanjelizačnej misie

13.30 – 15.00 | jedáleň Kňazského seminára

Spoločné agapé, zdieľanie, bratské spoločenstvo

Svedectvá zo synodálneho procesu

- Rehoľa verbistov (Krupinská ul., Bratislava-Petržalka)
 - Monika Kušnírová Grambličková
- Farnosť Veľké Leváre
 - Mária Biksadská
- Bratislava – mládež
 - Veronika Šotová (Petržalka - Svätej rodiny) a Laura Ocilková (Lamač)
- De Paul Slovensko - periférie
 - Katka Kupcová

Rozlišovanie v skupinách

- Klerikalizmus
- Prečo nám nejde dialóg v Cirkvi?
- Potreba spoločenstva a uzavretosť
- Najviac vylúčení ľudia
- Oddelenie života a viery
- Krátke kázne a vzdelávanie v Cirkvi

Synoda
2021
2023

Za synodálnu Cirkev
spoločenstvo | spoluúčasť | misia

Naša spoločná cesta

Juraj Vittek

arcidiecézny koordinátor

Etapy diecéznej fázy

SYNODA v Bratislavskej arcidiecéze

#počúvajúcacirkev #listeningchurch

október '21 otvorenie synody pápežom v Ríme a biskupmi v diecézach

október '21 vymenovanie a začiatok služby Arcidiecézneho synodálneho tímu (AST)

november '21 rozlišovanie cesty pre našu diecézu (pravidelné stretnutia AST)

december '21 – január '22 stretnutia s kňazmi na synodálnych kňazských rekolekciách

december '21 – február '22 tvorba spolupracujúcich odborných pracovných skupín

január '22 príprava formačných webinárov a školení o synode

január – február '22 formačné webináre a školenia o synode, príprava koordinátorov

február – máj '22 synodálne konzultačné stretnutia v malých skupinách na miestnej úrovni vo farnostiach a spoločenstvách ako priestor pre širokú účasť kohokoľvek

jún '22 zber záznamov zo synodálnych konzultácií v spoločenstvách

jún '22 diecézne predsynodálne stretnutie

júl '22 príprava diecéznej syntézy

august '22 predloženie (odovzdanie) diecéznej syntézy

KONZULTÁCIA V BOŽOM ĽUDE

BRATISLAVSKÁ
ARCIDIECÉZA

1. **synodálne štruktúry** (diecézne a farské rady: rada konzultorov a presbyterská rada diecézy, kňazské rekolekcie, ekonomické a pastoračné rady)
2. **farnosti**
3. **rehole**: reholné domy a centrá pôsobiace v diecéze
4. **laické** združenia, hnutia a spoločenstvá
5. **špecifické oblasti** spoločenského života (kultúra, umenie, veda, zdravotníctvo, školstvo, ekuména, medzináboženský dialóg, svet práce, mediálni pracovníci)
6. cez predošlé oblasti snaha preniknúť na **periférie** Cirkvi a spoločnosti, aby sme počúvali tých, ktorých obyčajne v Cirkvi nepočut'

Predsynodálne zhromaždenie

- Toto stretnutie je príležitosťou pre rôznych členov diecézy stretnúť sa **pri liturgickom slávení**, **spoločne sa modliť**, **uvažovať o skúsenostiach** so synodálnym procesom v diecéze, **vypočuť si spätnú väzbu** zo synodálnych konzultačných stretnutí v celej diecéze, **viest dialóg** o súčasnej realite miestnej cirkvi a znameniach času, rozpoznať volanie Ducha Svätého adresované diecéze na ceste synodality.

Predsynodálne zhromaždenie

- Jeho cieľmi sú (*Vademékum, Príloha C*):

- Ukončiť obdobie diecéznej fázy synodálnych konzultácií s Božím ľudom
- Sláviť spoločne a zamýšľať sa nad diecéznou skúsenosťou pri spoločnom kráčaní synodálnou cestou
- Vyzdvihnúť hlavné témy diecéznych konzultácií s vybranou skupinou zástupcov z rôznych spoločenstiev diecézy
- Zapojiť členov rôznych komunit (farností, služobníkov Cirkvi, hnutí, škôl, klerikov, rehoľných spoločenstiev, marginalizovaných skupín, mladých ľudí, kultúrnych skupín atď.) do reflexie
- Počúvať, čo Boh povedal prostredníctvom veriacich diecézy
 - Priniesť čo najefektívnejšie postupy, synodálne cesty, nový impulz a vitalitu
 - Impulzy pre vypracovanie diecéznej syntézy

Predsynodálne zhromaždenie

ÚČASTNÍCI (*Vademecum, Príloha C*)

- Členovia **duchovenstva** (diecézni kňazi, rehoľní kňazi, diakoni atď.);
- Členovia inštitútov **zasväteného života** a spoločností apoštolského života (aby odrážali rozmanitosť chariziem) a vedúci apoštolských a charitatívnych diel;
 - Zainteresovaní **ekumenickí a medzináboženský delegáti** (a iní, ktorí síce nie sú katolíci, ale môžu prispieť pre Cirkev užitočnými pohľadmi);
 - Ľudia s **odbornými zručnosťami** potrebnými na stretnutie, vrátane moderátorov a odborníkov na ekleziológiu v pastoračnej alebo teologickej oblasti.

Predsynodálne zhromaždenie

- Realizácia ostatných prvkov stretnutia môže vyplývať z rozlišovania v danej diecéze. Ťažkosti pri organizácii:
 - Covid a obdobie júna po uvoľnení pandemických opatrení
 - časové ťažkosti pri organizácii a hľadani vhodného termínu (prvé sväté prijímania, vysviacky, Božie Telo, svetové stretnutie rodín)
 - neskoré zasielanie syntéz
 - arcidiecézny synodálny tím : nepracuje na plný úväzok :)

Ďakujeme!

Štatistický prierez diecéznej fázy

Zapojené spoločenstvá (180):

farnosti (88 - 74%)

rehol'né spoločenstvá (25)

hnutia/združenia (67)

Odobrané syntézy doteraz (99):

farnosti (47)

rehol'né spoločenstvá (17)

hnutia/združenia (27)

iné (8)

Štatistické odhady diecéznej fázy

Počet účastníkov (odhad 4000):

najviac niektoré farnosti až (200 účastníkov)

formou dotazníkov spolu okolo 400

Počet konzultačných stretnutí (prvý odhad 1200):

niektoré farnosti až 30-70

vzácné sú aj skromnejšie príspevky

svoje mimoriadne miesto majú stretnutia "na chodníku"

všetky vytvárajú celú rozmanitosť diecézy

Priebeh konzultácií a syntézy

- Viacerým ste ďakovali za webináre a usmernenie v pochopení synodality. Ukázalo sa to, že to mnohým pomohlo.
- Mnohí však napriek všetkej snahe kritizovali nezrozumiteľnosť toho, čo to Synoda je a čo sa očakáva.
- Mnohí postupne objavovali dynamiku synodality v priamej skúsenosti, keď sa o niečo pokúsili. Mnohí svedčili o pôsobení Ducha Svätého a silných zážitkoch “zmeny atmosféry”.
 - Dôvody nepochopenia synodality sú aj v tom, že je pre nás tento štýl príliš nový, že napríklad nepraktizujeme duchovné rozlišovanie v osobnom ani komunitnom živote.

Syntézy a rôzne prístupy

- Dali sme niekoľko usmernení k tvorbe syntézy a vo všeobecnosti sú veľmi dobrým odrazom toho, čo a ako prebehlo v jednotlivých miestnych spoločenstvách. Sloboda Vám umožnila kreativitu a vyjadrenie osobitostí synodálnej skúsenosti.
- Bolo cítiť, že snaženie sa o synodálne kráčanie zároveň viedlo k uvažovaniu o samotnej synodalite a odhalilo našu schopnosť či neschopnosť spolu kráčať, odhalila prekážky a ťažkosti.
- Všetky podnety berieme vážne, hoci vyjadrujú rozličné stupne zrelosti, a niektoré môžu vyznievať naivne, či nereálne. Vyjadrujú reálne túžby a očakávania, pocity frustrácie či sklamaní.

Spracovanie podnetov a syntéz

- Syntézy cenné jednak pre miestne spoločenstvá samotné, ale aj pre celú arcidiecézu. Budú dlhodobým cenným prameňom reflexie pre synodálne riadne štruktúry arcidiecézy.
- Diecézna syntéza bude prvým zhrnutím a rozlišovaním, ktorá môže byť potom predmetom spätnej reflexie v spoločenstvách.
- Je potrebné, aby v arcidiecéze bol naďalej permanentý synodálny orgán, ktorý bude rozvíjať a podnecovať synodálny štýl v diecéze a zároveň pomáhať biskupovi v rozlišovaní toho, k čomu nás Duch Svätý pozval, a hľadanií ciest pre spustenie procesov.

Zmení sa niečo?

- To bude závisieť od každého z nás.
- Niektoré zmeny závisia od zmien postojov jednotlivcov i spoločností na všetkých úrovniach života Cirkvi.
- Niektoré zmeny budú závisieť od aj od vedenia farností a arcidiecézy.
- Nemôžeme čakať okamžité zmeny. Niektoré podnety sú realizovateľné ihneď v miestnych spoločnostiach či v arcidiecéze, iné si vyžadujú čas.
- Treba dať prednosť času pred priestorom: to znamená bude potrebné ako odpoveď na podnety spustiť možné procesy, ako semienka, ktoré budú posúvať život Cirkvi tým správnym smerom.

Niektoré z podnetov, ktoré trápia

Nateraz sa ešte nedá urobiť kompletný obraz, nakoľko nebol čas spracovať podnety. Môžeme spomenúť niektoré:

- Problém klerikalizmu, viaceré podnety a témy týkajúce sa biskupov a kňazov, túžby väčšieho kontaktu s kňazmi, mnohé očakávania od kňazov, ale našli sa aj viaceré hlasy, ktoré vidia potrebu vidieť aj krehkosť kňazov a ich potreby.
- Oddelenie života a viery. Ľudia vnútri i vonku nechápu, ako súvisí viera s ich bežným životom.
- Ideologizácia viery - napr. problém tradicionalizmu

Niektoré z podnetov, ktoré trápia

- Volanie po evanjelizácii, poukázanie na príliš moralizujúce ohlasovanie evanjelia a málo kerygmatické.
- Hlasy vyjadrujúce potrebu ísť v ústrety súčasnému cíteniu napríklad v liturgickom speve.
- Tendencia “mŕtveho chrobáka” a “zametania pod koberec”
 - Autenticita viery a náboženské pózy (volanie po normálnosti)
 - Zlý vonkajší dojem (imidž) v spoločnosti, ktorý má Cirkev
 - Potreba medzigeneračného priblíženia sa

Ako vidíme periférie

Ako vidíme periférie

Odhalili sa periférie vo viacerých oblastiach a aj ťažkosti v hľadaní ciest k vylúčeným ľuďom. Niektoré “periférie”:

- Sociálne vylúčení ľudia – bezdomovci, ľudia pripútaní na lôžko
- Tí, ktorí sa cítia byť nábožensky vylúčení – rozvedení, slobodné mamičky, neúplné rodiny, ľudia s homosexuálnym či iným sexuálnym cítením
- Vyplávali na povrch aj iné neintegrované skupiny – dospievajúca mládež, či deti po prvom svätom prijímaní
- Zaznela aj problematika klubov “vyvolených”
 - v oslovení vzdialených sa ukazuje potreba “civilnejšieho” prístupu v podobe nenáboženských ľudských aktivít

Tri z pozitívnych podnetov

- Jeden prínos umenia je v cirkevnom prostredí málo docenený – **hravosť**.
Idea laboratória otvára dvere hravosti. Hravosť nepripisujeme iba deťom, ale je súčasťou tvorivosti a činnosťou pravej múdrosti: „... a hrala som sa pred ním v každý čas; hrávala som sa na okruhu jeho zeme a moja rozkoš (je byť) medzi synmi ľudskými.“ (Prísl 8, 30–31) Hravosť prináša humor, schopnosť nadhľadu a ľahkosť vtipu, nebrať všetko príliš vážne, neuzatvárať sa do nemenných definícií, je aj prirodzenou prevenciou voči vyhoreniu či duchovnej starobe.

Tri z pozitívnych podnetov

- Zdá sa, že je to model podobný cechovým majstrom. Sú napríklad výrobcovia keramiky a **majú svoj cech**. Všetci robia v podstate to isté, len každý sa snaží ochrániť si svoju dielňu. Robíme síce na Božom Kráľovstve, ale niekedy je to o tom, čo ja robím, nerobím, ale v rámci cechových pravidiel si chránim svoje, a často porovnávam, či moje hrnčeky sú krajšie a lepšie, ako ten z druhého cechu. Asi by sme mali viac mať jednotu ducha. Sv. Pavol VI. na Koncile vyjadril jednu myšlienku. Slnko a jeho lúče. Čím sú bližšie ku slnku tým sú bližšie aj ku sebe...

Tri z pozitívnych podnetov

- “Hlavný prínos je, že sa naozaj v našom spoločenstve i v našom poslaní otvorili, naštartovali synodálne procesy. Už sa nezdieľame toľko o sebe, ale o iných okolo nás, **akí sú krásni**, čo sa od nich učíme a čo im môžeme dať my... Skrátka uvedomili sme si a aj to zakúšame, čo znamená kráčať „všetci“ spolu.”

Hodina milovať Cirkev

Pavol VI., Generálna audiencia, 18.9.1968: “Milujte Cirkev! Prišla hodina, kedy treba milovať Cirkev silným a novým srdcom. Ťažkosť, ktorú treba prekonať, je určitá duchovná krátkozrakosť, ktorá zastavuje pohľad na ľudskom, historickom a viditeľnom aspekte Cirkvi, a nevidí tajomstvo prítomnosti Krista, ktorá zabraňuje a zakrýva profánnemu oku neosvietenému vierou hlboké pochopenie jej mystickej skutočnosti. Tento vonkajší pohľad vidí Cirkev zloženú z nedokonalých ľudí, dočasných a obmedzených inštitúcií, a pritom by ju chcel vidieť hneď celú duchovnú, celú dokonalú, ba celkom idealizovanú často podľa svojvoľne chápaného obrazu.”

Hodina milovať Cirkev

“Materiálna skutočnosť Cirkvi, tá, ktorú vidno v bežnej skúsenosti, zdanlivo popiera jej krásu a svätosť, ktorú obsahuje vďaka božskej charizme. Ale práve v tomto bode je možné zakúsiť lásku. Jej dlžime prednosť našej účinnej lásky. Takže chyby a neduhy ľudí v Cirkvi by mali posilniť a povzbudiť lásku k tým, ktorí chcú byť živými, zdravými a trpiacimi členmi Cirkvi. Tak to robia dobrí synovia, tak to robia Svätí.”

Moje synodálne metamorfózy

Zmocňujú sa ma striedavo **dve odlišné rozpoloženia**.

Na jednej strane by som sa najradšej uprostred protirečení, v pocite únavy, vlastnej nedostatočnosti a nemohúcnosti a v obave z vyhorenia zbalil a odišiel do samoty alebo aspoň do nejakej maličkovej farnosti na okraji diecézy a prenechal svoje úlohy iným lepším a vhodnejším.

Neraz si spomínam na arského farára, ktorý sa o to pokúsil niekoľkokrát, ale vždy sa vrátil. Veľký zástup má veľký hlad, rozmanité chute, a ja sa cítim, ako ten, čo má len „päť chlebov a dve ryby“.

Moje synodálne metamorfózy

Na druhej strane ma však zároveň synodálne procesy naplňajú veľkým povzbudením, nádejou a radosťou, pretože v nich zaznieva hlas Ducha Svätého, ktorý pôsobí v Cirkvi, napriek všetkým ťažkostiam. Stále ju oživuje a vzbudzuje v Božom ľude i v jej pastieroch nový entuziazmus, nové nádeje a misijný zápal, ako kedysi v Emauzských učeníkoch. Cítiť, že ľuďom na Cirkvi záleží, majú hlad po Bohu, po Božom Slove, po svetle, po spoločenstve, po prijatí, po vypočutí a po zmysle. A majú očakávania od nás, od Cirkvi. Aj keď jej mnohí prestali dôverovať, aj keď v mnohom nenaplnia ich očakávania.

Moje synodálne metamorfózy

Synoda dáva uprostred sklamaní a znechutenia vypučať snom, vzbudzuje úsvit nádeje, pomáha nám učiť sa jeden od druhého a navracia silu rukám. V týchto dňoch si kňazi pripomínajú výročia vysviacok. 1. júla si aj ja pripomeniem 22 rokov môjho kňazstva. Na prímichný obrázok som si dal Ježišovu otázku: „Miluješ ma?“ I jedinú Duchom Svätým inšpirovanú odpoveď: „Ty vieš, že ťa milujem.“ A Ježiš mi znovu hovorí: „Pas moje ovce!“

**Daniela Matichová, Synoda
(Bratislava-Lamač)**

**Dorota Sadovská: *Na ceste I. a II.*, 2022,
papier na kartóne, každý 70 x 100 cm**

*Spoločné kráčanie, vysvetľovanie, počúvanie, emócie, názory,
vyjasňovanie, otváranie sa, prijatie, zmena.*

*Reliéf je inšpirovaný najpôvodnejším synodálnym príbehom,
tým z Emauz.*

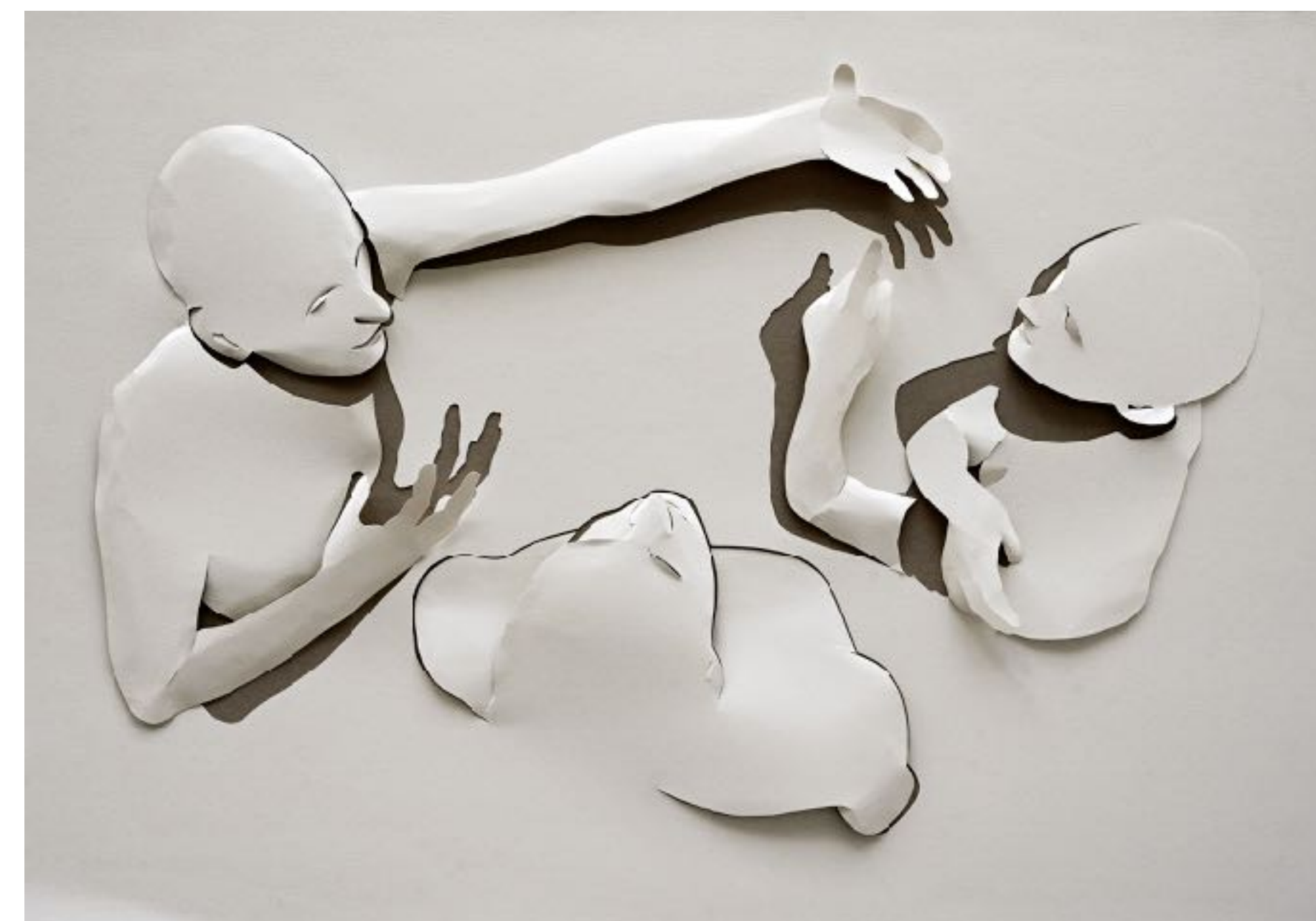
*Prázdne miesta vystrihnutého bieleho papiera odkrývajú
podklad z prírodného kartónu.*

Papier je krehký, tvárny a zraniteľný ako ľudská koža.

Citlivo reaguje na ohyb, zlomenie či ostrý rez.

Dýcha ináč z každej strany a pri každej zmene svetla.

*A celkom nanovo potvrdzuje známe príslovie - papier znesie
všetko.*

Svedectvá zo synodálneho procesu

- Rehoľa verbistov (Krupinská ul., Bratislava-Petržalka)
 - Monika Kušnírová Grambličková
- Farnosť Veľké Leváre
 - Mária Biksadská
- Bratislava
 - Veronika Šotová (Petržalka - Svätej rodiny) a Laura Ocilková (mládež, Lamač)
- De Paul Slovensko - periférie
 - Katka Kupcová

Rozlišovanie v skupinách

- Klerikalizmus
- Potreba spoločenstva a uzavretosť
- Najviac vylúčení ľudí
- Oddelenie života a viery
- Krátke kázne a vzdelávanie v Cirkvi

